

TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 154 DĖL KOLEKTYVINIŲ DERYBŲ SKATINIMO

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,

Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Ženevoje ir 1981m. birželio 3 d. susirinkusi į šešiasdešimt septintąją sesiją,

patvirtindama Filadelfijos deklaracijos nuostatą, pripažįstančią „išskilmingą Tarptautinės darbo organizacijos įsipareigojimą remti pasaulio tautų programas, kurios pasieks... efektyvų teisės į kolektyvines derybas pripažinimą“ ir pažymėdama, kad šis principas yra „visiškai pritaikomas visiems visur esantiems žmonėms“,

atsižvelgdama į tarptautinių normų, nustatytų 1948 m. konvencijoje dėl asociacijų laisvės ir teisės jungtis į organizacijas gynimo, 1949 m. konvencijoje dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas, 1951 m. rekomendacijoje dėl kolektyvinių sutarčių, 1951 m. rekomendacijoje dėl savanoriško sutaikinimo ir arbitražo, 1978 m. konvencijoje ir rekomendacijoje dėl darbo santykių (valstybinėje tarnyboje) bei 1978 m. konvencijoje ir rekomendacijoje dėl darbo administravimo, svarbą,

suprasdama, kad norima dėti didesnes pastangas šių normų tikslams pasiekti ir ypač bendriems principams, nustatytiems 1949 m. konvencijos dėl teisės jungtis į organizacijas ir vesti kolektyvines derybas 4 straipsnyje bei 1951 m. rekomendacijos dėl kolektyvinių sutarčių 1 punkte, įgyvendinti,

atitinkamai suprasdama, kad šios normos turi būti papildytos atitinkamomis priemonėmis, skatinančiomis laisvas bei savanoriškas kolektyvines derybas,

nutarusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl kolektyvinių derybų skatinimo, o tai yra ketvirtasis sesijos darbotvarkės klausimas,

nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,

tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt pirmųjų metų birželio devynioliktą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1981 metų konvencija dėl kolektyvinių derybų:

I SKYRIUS. TAIKymo SFERA IR APIBRĖŽIMAI

1 straipsnis

1. Ši Konvencija taikoma visose ekonominės veiklos šakose.
2. Nacionaliniai įstatymai ar kiti norminiai aktai arba nacionalinė praktika gali nustatyti, kaip šioje Konvencijoje numatomos garantijos yra taikomos ginkluotosioms pajėgoms ir policijai.
3. Specialius šios Konvencijos taikymo ypatumus valstybinei tarnybai gali nustatyti nacionaliniai įstatymai ar kiti norminiai aktai arba nacionalinė praktika.

2 straipsnis

Šioje Konvencijoje terminas „kolektyvinės derybos“ apima visas derybas tarp darbdavio, darbdavių grupės ir vienos ar daugiau darbdavių organizacijų, iš vienos pusės, ir vienos ar daugiau darbuotojų organizacijų, iš kitos pusės, kuriomis norima:

- (a) nustatyti darbo ir priėmimo į darbą sąlygas; ir/arba
- (b) reguliuoti santykius tarp darbdavių ir darbuotojų; ir/arba
- (c) reguliuoti santykius tarp darbdavių arba jų organizacijų ir darbuotojų organizacijos arba organizacijų.

3 straipsnis

1. Tais atvejais, kai nacionaliniai įstatymai arba kiti norminiai aktai pripažįsta darbuotojų atstovų egzistavimą pagal 1971 m. konvencijos dėl darbuotojų atstovų 3 straipsnio b papunktį, nacionaliniuose įstatymuose arba remiantis atitinkama valstybės praktika gali būti nustatoma, kaip

šios Konvencijos terminas „kolektyvinės derybos“ yra taip pat taikytinas derybose su minėtais atstovais.

2. Jeigu pagal šio straipsnio 1 punktą terminas „kolektyvinės derybos“ apima taip pat derybas su nurodytais minėtame punkte darbuotojų atstovais, imamas, jei reikia, atitinkamų priemonių garantuoti, kad šių atstovų egzistavimas nebūtų panaudojamas atitinkamų darbuotojų organizacijų padėčiai susilpninti.

II SKYRIUS. TAIKymo METODAI

4 straipsnis

Šios Konvencijos nuostatų taikymą garantuoja nacionaliniai įstatymai ar kiti norminiai aktai, jeigu jų negarantuoja kolektyviniai susitarimai, arbitražiniai sprendimai arba kitoks būdas, atitinkantis tos valstybės praktiką.

III SKYRIUS. KOLEKTYVINIŲ DERYBŲ SKATINIMAS

5 straipsnis

1. Kolektyvinėms deryboms skatinti imamas priemonių, pritaikytų atitinkamos valstybės sąlygoms.

2. Nurodytomis šio straipsnio 1 punkte priemonėmis siekiama, kad:

- (a) kolektyvinių derybų galimybės būtų suteikiamos visiems darbdaviams ir visoms darbuotojų grupėms tose veiklos srityse, kuriose yra taikytina ši Konvencija;
- (b) kolektyvinės derybos būtų palaipsniui taikomos visais klausimais, nurodytais šios Konvencijos 2 straipsnio a, b ir c papunkčiuose;
- (c) būtų skatinama nustatyti procedūros taisyklės, suderintas tarp darbdavių ir darbuotojų organizacijų;
- (d) kolektyvinėms deryboms nekliudytų procedūros taisyklių nebuvimas arba tokių taisyklių neadekvatumas ar netinkamumas;
- (e) darbo ginčų sprendimo institucijos ir procedūros būtų sudaromos taip, kad skatintų kolektyvines derybas.

6 straipsnis

Šios Konvencijos nuostatos netrukdo veikti tokioms gamybinių santykių sistemoms, kuriose kolektyvinės derybos vyksta norint susitaikyti, ir/arba arbitravimo procesuose ar institucijose, kai kolektyvinių derybų šalys tokiuose procesuose ir institucijose savanoriškai dalyvauja.

7 straipsnis

Dėl priemonių, kurių valstybinės valdžios institucijos imasi, kad skatintų ir plėtotų kolektyvines derybas, konsultuojamasi iš anksto ir, jei įmanoma, susitariama tarp valstybinės valdžios institucijų ir darbdavių bei darbuotojų organizacijų.

8 straipsnis

Priemonės, kurių imamas kolektyvinėms deryboms skatinti, nustatomos bei taikomos taip, kad nepažeistų kolektyvinių derybų laisvės.

IV SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis

Ši Konvencija nekeičia jokių galiojančių konvencijų ir rekomendacijų.

10 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

11 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

12 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiūsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

13 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

14 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti pagal Jungtinių Tautų Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra užregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

15 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

16 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištiesai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

- (a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 12 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;
- (b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

17 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.
